

Liite 1, Erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö myöntää valtionavustuksia valtion talousarvion määrärahoista sekä rahapeli-toiminnan tuotoista. Valtionavustusten myöntämisessä, käytössä ja valvonnassa noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001) sekä tukijärjestelmäkohtaisia säädöksiä ja asetuksia.

Valtionavustuksen saajan on noudatettava avustettavassa toiminnassaan valtionavustuspäätöksessä ja liitteissä mainittuja ehtoja ja rajoituksia. Poikkeuksen tässä liitteessä esitettyihin rajoituksiin voivat muodostaa hevostalouden komission päätöksessä SA 465556 (3.1.2017) mainitut määräykset sekä hevostalouden edistäminen arpajaislain 1047/2001 (21.12.2016) mukaisesti.

Avustusten käyttö

Valtionavustusta saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksellä myönnettyyn käyttötarkoitukseen. Avustuksen saajan tulee seurata avustettavan hankkeen toteutuneita tuloja ja kustannuksia kirjanpidossa omalla kustannuspaikalla.

Avustuspäätöksessä määritellään avustusprosentilla ja/tai euromääräisesti, kuinka suuren osan erityisavustus saa enintään kattaa avustettavan hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämällä erityisavustuksella katetaan avustettavasta hankkeesta syntyvää alijäämää, joka muodostuu vähentämällä hyväksyttävistä kustannuksista avustuksen saajan muut saamat avustukset ja hankkeesta saadut tuotot. Mikäli maa- ja metsätalousministeriön myöntämä ja maksama avustus on suurempi kuin toteutunut alijäämä, tulee ylimenevä osuus palauttaa ministeriölle (kts. kohta Avustuksen palautus).

Valtionavustusta voidaan siirtää, mikäli avustuksen siirto on sallittu avustuspäätöksessä. Valtionavustuksen saajan tulee tehdä ennen valtionavustuksen siirtämistä yksityisoikeudellinen sopimus valtionavustuksen lopullisen käyttäjän kanssa ja huolehtia, että valtionavustuksen lopullinen käyttäjä on tietoinen valtionavustuksen rahoituksen luonteesta.

Sopimuksen tulee sisältää seuraavat kohdat:

- maininta, että sopimus koskee valtionavustuksen siirtoa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä noudattaa tässä päätöksessä mainittuja ehtoja.
- maininta, että maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus tarkastaa lopullisen valtionavustuksen käyttäjän taloutta ja toimintaa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä palauttaa valtionavustuksen saajalle (keskusjärjestölle) valtionavustuksen, jos ministeriö perii osan valtionavustuksesta takaisin sen vuoksi, ettei lopullinen valtionavustuksen käyttäjä ole noudattanut valtionavustuksen käyttöä koskevia sopimusehtoja.
- maininta sopimussakosta sopimusehtojen noudattamisen varmistamiseksi.

Erityisavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuna käyttöaikana.

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustettavan kohteen/hankkeen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset. Hankkeen tulot pienentävät hyväksyttäviä kokonaiskustannuksia. Avustuksen saaja voi hakea maksuun vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat syntyneet hankkeen toteutusaikana. Kustannusten tulee olla tosiasiallisesti maksettuja ja todennettavissa kirjanpidosta. Kustannuksina hyväksytään vain todellinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä osuus.

Hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kustannukset, jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitotavan mukaan on kirjattava avustuksen käyttäjälle kuluksi. Jos

avustusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan ja hankintamenot kirjataan taseeseen, voidaan hankintamenot ottaa kokonaan huomioon hyväksyttävänä kustannuksina. Ostetun irtaimen on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellinen kustannus.

Hyväksyttävänä palkkakustannuksina voidaan hyväksyä hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuneet palkkakustannukset lakisääteisine sivukuluineen sekä lakiin taikka työehtosopimukseen perustuvat kustannukset. Palkat ovat siltä osin tukikelpoisia, kuin ne eivät ylitä toimialan yleistä palkkatasoa. Lomapalkkavaraukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia, mikäli ne aiheutuvat hankkeen toteuttamisesta. Lakisääteiset työterveyskustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia.

Mikäli avustuspäätös on tehty kokonaiskustannusmalliin perustuen, maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy avustuksen saajan hakemuksella esittämät henkilösivukulu- ja yleiskulukertoimet. Avustuksen saaja on hakemuksellaan osoittanut, että henkilösivukulu- ja yleiskustannuskertoimet on laskettu kirjanpidon pohjalta tavalla, joka täyttää laskentatoimen luotettavuuden vaatimukset ja avustuspäätöksellä on vahvistettu hyväksytyt kertoimet. Kokonaiskustannusmallissa ei hyväksytä erillisiä lomapalkkavarauksia.

Jos hankkeen toteuttamiseksi tehtävä työ vie vain osan henkilön työajasta, palkkakustannusten tukemisen edellytyksenä on, että työstä on pidetty erillistä työajan seurantaa, josta ilmenee hankkeen toteuttamiseksi tehty työ, hankkeen toteuttamisaikana tehdyn työn kokonaismäärä sekä hankkeesta aiheutuneet palkkakustannukset. Sähköisen työajanseurannan raporteja voidaan käyttää hyväksi työaikakirjanpidon todentamiseen. Työajanseurantalomakkeet on allekirjoitettava tai sähköisesti hyväksyttävä sekä työntekijän että työnantajan toimesta.

Matkakustannukset hyväksytään valtion matkustussäännön mukaisesti. Mahdolliset ulkomaan matkat tulee hyväksyttävä etukäteen avustuksen myöntöpäätöksen esittelijällä, mikäli niitä ei ole esitetty hankesuunnitelmassa.

Hankkeessa hankitun irtaimiston/laitteiden tulee jäädä palvelemaan avustuksen saajan toimintaa.

Arvonlisävero on hyväksyttävä kustannus, mikäli se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä tilityksessä esitettyjä kustannuksia, jos kustannusten liittyminen valtionavulla rahoitettavaan toimintaan ei ole selkeästi osoitettavissa.

Kustannukset joita ei hyväksytä:

- poistot
- varainhankinnan kustannukset
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset, lainojen lyhennykset ja korot
- varaukset (poikkeuksena lomapalkkavaraus)
- laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kustannuksiin
- irtisanomiskorvaukset tai irtisanomisajalta ilman työvelvoitetta maksettavat palkkakustannukset
- tulospalkkiot, bonukset, luontaisedut
- oikeudenkäyntikustannukset, oikeuden langettamat korvaukset sekä rangaistusluonteiset maksut, kuten sakot tai viivästyskorot
- edunvalvontamenot ja edustuskulut

Yleiskustannusten kohdistaminen

Avustuksen saaja voi kohdistaa erityisavustukselle toimintansa yleiskustannuksia, mikäli avustusta ei ole myönnetty kokonaiskustannusmalliin perustuen. Yleiskustannuksia ovat avustuksen saajan yleishallinnosta aiheutuneet kulut, jotka eivät välittömästi kohdistu mihinkään tiettyyn toimintoon tai hankkeeseen.

Yleiskustannusten on perustuttava todellisiin toteutuneisiin kuluihin ja oltava

- selkeästi ja perustellusti kohdennettuja
- hankkeen talousarvion mukaisia
- erikseen dokumentoituja
- koko käyttöajan saman perusteisia
- aiheuttamisperiaatteen mukaisia

Yleiskustannusten aiheuttamisperusteista toimitetaan erillinen selvitys ministeriölle.

Käyttötarkoituksen ja -ajan sekä ehtojen muuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta perustellusta syystä muuttaa avustuksen käyttötarkoitusta ja -aikaa sekä ehtoja. Tätä koskeva kirjallinen hakemus on tehtävä ennen avustuspäätöksellä mainittua hankkeen päättymisajankohtaa siten, että päätös haetusta muutoksesta voidaan tehdä ennen mahdollisesti avustettavaan toimenpiteeseen ryhtymistä. Hakemuksen tulee sisältää tarkennettu hankesuunnitelma sekä kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma, mikäli niihin tulee muutoksia. Hakemuksessa on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero.

Avustuksen saajan velvollisuudet

Tiedonanto

Valtionavustuksen saajan tulee antaa maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Muutoksella tarkoitetaan erityisesti valtionavustuksen käytettävälle asetettujen ehtojen ja rajoitusten toteutumiseen vaikuttavia muutoksia. Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavia muutoksia ovat myös avustettavan hankkeen/toiminnan toteuttamisen laadussa, laajuudessa tai rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset. Muutoksen arvioinnin perustana ovat avustushakemuksessa annetut ja valtionavustuspäätöksen perustaksi otetut tiedot.

Hankintalain noudattaminen ja hankintojen kilpailuttaminen

Avustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Kaikki vähintään 60 000 euron suuruiset hankinnat on kilpailutettava julkisen hankintalain mukaisesti, mikäli avustuksen saaja on saanut hankinnan tekemistä varten avustusta yli puolet hankinnan arvosta hankintalaissa tarkoitetulta hankintayksiköltä. Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain soveltamisen välttämiseksi. Tavara- tai palveluhankintaa ei saa liittää rakennusurakkaan eikä hankintoja saa yhdistellä keinoitekoisesti hankintalain noudattamisen välttämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö edellyttää julkisten hankintojen avoimuuden vuoksi, että kaikki vähintään 10 000 euroa (alv 0 %) ylittävät hankinnat kilpailutetaan pyytämällä tarjoukset tai selvittämällä muulla tavalla useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajalta. Kilpailutukseen liittyvät asiakirjat dokumentoidaan ja ne on pyydettyä toimittava maa- ja metsätalousministeriölle.

Vakuuttaminen

Avustuksen saajan on vakuutettava riittävällä ja asianmukaisella tavalla valtionavustuksella hankittu omaisuus.

Kirjanpito, tilintarkastus ja toiminnan tarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) säättämällä tavalla. Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä siten, kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Hankkeen toteuttamiseen liittyvät alkuperäiset tositteet on säilytettävä kuusi (6) vuotta sen vuoden lopusta, jona aikana tilikausi on päättynyt siten, että tositteiden ja kirjausten välinen yhteys voidaan vaikeuksista todeta. Kaikki hankkeeseen liittyvät asiakirjat tulee dokumentoida siten, että niiden yhteys kyseiseen hankkeeseen on selvää.

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä hakemuksen mukaiseen hankkeeseen voidaan seurata siitä luotettavasti. Avustettavalla hankkeella tulee olla kirjanpidossa erillinen kustannuspaikka/-paikat tai avustettavalle hankkeelle kohdistettavien kustannusten, tulojen ja rahoituksen tulee kokonaisuudessaan olla muutoin luotettavasti selvitetävissä kirjanpidosta.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Avustuksen käytöstä toimitetaan selvitys maa- ja metsätalousministeriölle avustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Avustuksesta on annettava joko loppuselvityksen tai maksatushakemuksen yhteydessä seuraavat asiakirjat

- valtionavustuksen kustannus selvitys
- kustannuspaikkaa vastaava pääkirja/kirjanpidon raportit
- selostus tai raportti avustetusta toiminnasta/hankkeesta

Avustuksen saajan tulee tarvittaessa toimittaa myös muita selvityksiä avustuksen käyttöön liittyen, jos maa- ja metsätalousministeriö niitä pyytää.

Avustuksen palautus

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustus tai se osa tulee palauttaa myös siinä tapauksessa, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellyttämällä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään sata (100) euroa, se voidaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättyinä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta takaisin viimeistään maa- ja metsätalousministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Palautuksen yhteydessä on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero ja se momentti, josta avustus on aikoinaan maksettu. Palautus maksetaan, kun avustuksen saaja on vastaanottanut maa- ja metsätalousministeriön päätöksen palautettavan avustuksen määrästä sekä laskun, joka lähetetään avustuksen saajalle erikseen sähköisenä.

Valtionavustusten käytön valvonta, maksatuksen keskeytys ja takaisinperintä

Valtionavustusten käytön valvonnasta, maksatuksen keskeytyksestä ja takaisinperinnästä on tehty erillinen avustuspäätöksen liite 2.

VALTIONAVUSTUKSEN KÄYTÖN VALVONTA, MAKSATUKSEN KESKEYTYS JA TAKAISINPERINTÄ**VALTIONAVUSTUKSEN KÄYTÖN VALVONTA**

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Maa- ja metsätalousministeriö voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan edellä mainittuja tarkastuksia ja maa- ja metsätalousministeriö voi myös käyttää ulkopuolista asiantuntijaa apuna tarkastuksessa.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja tilintarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa, jos tarkastaminen sitä edellyttää. Aineiston haltuunotosta laaditaan tarkastuksen yhteydessä pöytäkirja, jossa mainitaan haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto palautetaan viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa valtionavustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden oloilla on merkitystä valtionavustuksen myöntämiselle ja käytön valvonnalle. Tarkastusta ei suoriteta kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Valtionavustuksen saajan tiedonantovelvollisuus

Valtionavustuksen saajan tulee antaa maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Valtionavustuksen saajan avustusvelvollisuus tarkastuksessa

Valtionavustuksen saaja on korvauksetta velvollinen antamaan tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja muulle ministeriön valtuuttamalle viranomaiselle taikka tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

MAKSATUKSEN KESKEYTYS JA TAKAISINPERINTÄ

Maa- ja metsätalousministeriö voi päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen keskeytettäväksi/lopetettavaksi tai jo maksetun valtionavustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos:

- 1) valtionavustuksen saaja on kieltäytynyt antamasta valtionapuviranomaiselle tarkastuksessa tarvittavaa aineistoa tai avustamasta tarkastuksessa;
- 2) valtionavustuksen saaja on lopettanut valtionavustuksen kohteena olleen toiminnan, supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut sen toiselle;
- 3) on perusteltua aihetta epäillä, ettei valtionavustuksen saaja ole antanut maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuksen maksamiseksi oikeita ja riittäviä tietoja;
- 4) on perusteltua aihetta epäillä, että valtionavustuksen saaja ei ole noudattanut valtionavustuslain säännöksiä tai tähän päätökseen otettuja valtionavustuksen käyttöä, muita ehtoja tai rajoituksia koskevia määräyksiä;
- 5) on perusteltua aihetta epäillä, ettei valtionavustuksen saaja ole noudattanut tässä päätöksessä tarkoitettua tiedonantovelvollisuutta;

- 6) ne perusteet, joilla valtionavustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet;
- 7) valtionavustuksen saaja on valtionavustuspäätöksen vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallintaoikeuden omaisuuteen, joka on hankittu valtionavustuksella;
- 8) valtionavustuksen saaja on valtionavustuspäätöksen vastaisesti pysyvästi muuttanut valtionavustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta;
- 9) valtionavustuksen saaja on joutunut ulosottoimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin tai yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitetun saneerausmenettelyn kohteeksi;
- 10) Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää.

Maa- ja metsätalousministeriö määrää päätöksellään valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen takaisin perittäväksi, jos valtionavustuksen saaja on:

- 1) käyttänyt valtionavustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty;
- 2) antanut maa- ja metsätalousministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan valtionavustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; taikka
- 3) muutoin 1–2 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut valtionavustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai valtionavustuspäätökseen otettuja ehtoja.

KORKO Sekä palautettavalle että takaisin perittäväälle määrälle tulee maksaa valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään maa- ja metsätalousministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Valtionavustuslaki (688/2001) 5 §, 6 §, 7 §, 11 §, 12 §, 13 §, 14 §, 16 §, 17 §, 19 §, 20 §, 21 §, 22 §, 24 §, 25 §, 33 §, 34 § ja 37 §